

GLASNIK

AVSTR. KRŠČ. TOBAČNE DELAVSKE ZVEZE

Izhaja vsak petek

Uredništvo:
Kopitarjeva ulica 6

Naročnina znaša:
celoletna . . K 4.—
pololetna . . K 2.—
četrletna . . K 1.—

Posamezna številka
stane 10 vin.

Št. 50.

V Ljubljani, dne 10. decembra 1915.

Leto VIII.

Tobačno delavstvo.

DRAGINJSKE DOKKLADE.

Dunajsko glasilo »Avstriske kršč. tobačne delavske zveze« izvaja:

Končno je le dovolilo tudi glavno ravnateljstvo doklade. Žal, da se je odstranilo od nas zastopanega stališča, naj se podeli splošno, tako, da s sedanjimi določbami ne odgovarjajo potrebam. Za kot »denarna pomoč« označene doklade so bile izdane sledeče določbe:

Kot podlaga za presojanje potrebe, kot odločilni moment za uporabo denarne pomoči se z ozirom na to, da zadene uporaba »prihodninskega ključa« pri mnogih režijski urad na velike težave in z druge strani to še ne more biti odločilna mera potrebe za posamezne režijske urade, zato se je izbral »otročki ključ«.

Temu odgovarjajoč se bodo pričeni s prvim delavskim tednom meseca decembra 1915 nadalje podeljevale tedenske denarne pomoči vsem aktivnim potrebnim delavcem, ki morajo skrbeti s svojim zaslužkom za nepreskrbljene otroke izpod 16 let.

Te doklade se bodo merile po glavi in tednu za prehranjajoče otroke in sicer za krajevni razred:

Pri tem se pa ne napravlja nobene razlike, pa naj bodo otroci zakonski ali nezakonski, lastni ali pa sirote, nato, ako pripada udeleženi delavec stalnemu, začasnemu ali pa nestalnemu stanju, nadalje nestalni delavci, ki služijo v službi zadovoljivo najmanj skozi 14 dni in da dela na sistematiziranem delavskem kraju kot substitut za v vojski se nahajajočega delavca.

V koliko se tudi drugi nestalni delavci, posebno taki, kateri vsako leto, čeprav tudi samo del leta, uporabljajo (sezijski delavci) in če se jim dajo doklade, to se prepušča sodbi predstojenih, kateri se morajo pri tem ozirati na krajevne razmere in na individualne potrebe.

Nepreskrbljenim otrokom izpod 16 let so v tej smeri jednaki in se prištevajo tudi na zaslužek hišnega oskrbnika vezani revni in vsled telesnih ali pa umskih napak za delo nesposobni otroci nad 16 let, nato revni in za delo ne-

sposobni stariši (stari stariši) kakor tudi nepreskrbljeni in za delo nesposobni bratovi in sester sirot, ki so brez starišev.

Od teh doklad so izključene delavske osebe, ki ne pripadajo delavskemu stanu, ampak stanu zapriseženih državnih slug (n. pr. vratarji, delovodje), nadalje notorično premožni kakor tudi rodbine, ki uživajo že državne podpore ali pa taki, ki se vsled svojih premoženjskih in dohodninskih razmer ne morejo upoštevati kot resnično potrebni. — Ako bi se izjemoma pripetili slučajji velike potrebe in podpore posameznih delavskih oseb in njih oseb in katerih subsumiranje se zdi pod sedanjjo akcijo pomanjkljivo, to se naj tem pomaga z dovolitvijo redne denarne pomoči v lastnem delokrogu ali naj pa se z ozirom posebnih predlogov dovoli izredne denarne pomoči.

Tedenskih denar. pomoči so deležni v režijski službi se nahajajoči družinski predstojniki, torej oče ali mati (oziroma brat ali sestra) brez ozira na to, ako je dotični delal cel delavski teden, ali pa samo posamezne dneve, oz. ako je bil na dopustu vsled bolezni ali iz zdravstvenih, ozir. nujnih družinskih razmer, in se jim popolnoma izplačajo. Plačilo se vrši teden za tednom, istodobno s plačo, vendar pa potem posebne konsignacije.

Nujno se pa naroča, da se o stanju denarno pomoč uživajočih delavskih oseb in o določenih denarnih zneskih vodijo tekoče beležke, da se s tem olajšajo tudi poznejše informacije.

× × ×

Pripomniti se mora, da je dovolitev v predstojenih določbah določenih doklad podelitev izredne denarne pomoči, ki je bila dovoljena v poletju letošnjega leta ustavljena. V odloke ustanovljene temeljne postavke, da so rodbine, ki uživajo državno doklado, izključene, je glavno ravnateljstvo zašlo s poti. Te določbe bi bile pretrde, ako bi se jih hotelo vzdržati.

V kolikor odobravamo temeljno postavko, da naj se meri draginjska doklada po osebah, ki so še nepreskrbljene, v toliko zagovarjamo draginjsko

doklado za vse delavstvo, ki je pomoči nujno potrebno. Obelodanili smo že v našem listu podražitev življenjskih potrebščin, katera z vso jasnostjo označuje mučen položaj delavstva.

Pri ugodni razlagi določb bi bila mogoča skoro splošna dovolitev doklad, kajti izključeni od njih so le »notorično premožni ali taki, ki se ne morejo priznati kot potrebne«. Seveda ako je pričakovati od vseh tovarniških vodstev »pametno razumevanje in izvrševanje«, se more na temeljno prejšnjih skušenj zelo dvomiti. Tako je n. pr. neka tovarna ta odlok sledeče raztolmačila: Izključiti se morajo: 1. vse one osebe, katere same ali za svoje otroke dobivajo vzdrževalno podporo (ta določba odpade); 2. ne dobe otroci, katerih oče in mati sta v tovarni; 3. kjer je več sester in bratov v tovarni in imajo le očeta ali pa mater, ki so navezani na podporo otrok; 4. tisti, ki imajo skrbeti le za enega otroka. Zadnja določba naravnost nasprotuje odloku. Druge določbe nam dokazujejo, kakšna zmešnjava bo nastala, ako glavno ravnateljstvo zelo hitro ne izda natančnih predpisov. Zadanje je neobhodno potrebno kakor dovolitev doklad samim delavskim osebam, tudi takim, ki ne vzdržujejo nobenega pripadnika družine, kajti brez vsacega dvoma je, da bi se danes kdo nahajal med delavstvom, ki ni potreben doklad.

Ne razumemo, čemu se ravno pri tobačni režiiji postopa z delavstvom tako po mačehovsko. Povsodi, kjer so bile dosedaj dovoljene draginjske doklade, se je postopalo bolj liberalno in se ni izključevalo tistih, ki so v službi, čeprav se je povsodi tudi družinski stan upoštevalo. Pri železnicah, montanskih delavcih, pri občinah, z eno besedo, povsodi se je več dalo kakor pa daje tobačna režiija. Upamo, da ko se tobačna režiija prepriča, da so vsled vladajoče draginje doklade potrebne, napravi tudi korak naprej in dovoli celokupnemu delavstvu ne samo za otroke ampak tudi za same delavske osebe.

× × ×

Da se opozori tobačno režiijo na pomanjkljivosti v izvrševanju določb, kakor da se tudi ponovno prosi za dovolitev doklad za vse delavstvo, je vložila zveza z dne 27. novembra sledečo vlogo:

Visoko c. kr. generalno ravnateljstvo tobačne režije!

Visoko c. kr. generalno ravnateljstvo tobačne režije je z odlokom z dne 15. novembra t. l. dovolilo delavskim osebam denarno podporo. Od podelitve denarne podpore pa naj bi bile po vsebini izdanih določb izključene ne samo notorično premožne družine in osebe, ki se vsled drugačnih družinskih in dohodninskih razmer ne morejo smatrati kot potrebne, ampak tudi vse one delavske osebe, ki nimajo skrbiti za nobenega svojca. Čeprav tudi odlok pričakuje od pametnega razumevanja in izvrševanja določb, da se ne bodo godile krivice, torej pusti nerešeno možnost dovolitve podpor samostojnim osebam, vendar je želeli, da se v tem oziru izdajo od strani glavnega ravnateljstva natančnejša določila, ker je bilo v neki tovarni takoj, ko se je obelodanil odlok, določeno, da so delavske osebe, ki imajo skrbiti samo za enega otroka, izključene od dobivanja podpore. Ako je imenovano tovarniško vodstvo zopet zašlo v tolmačenju, ki nasprotuje določbam, to dokazuje, kako potrebna da je izdaja natančnejših določb.

Dovoljujemo si nadalje pri tej priložnosti z ozirom na naše prejšnje vloge ponovno prositi, da se določijo tudi samostojnim delavskim osebam odgovarjajoče doklade. Z ozirom na ceno življenskih potrebščin je danes tudi za samostojne osebe nemogoče, da si preskrbe najpotrebnejše za življenje. Plačilne razmere so bile že v rednih časih potrebne izboljšanja, tembolj so pa potrebne zvišanja v sedanjih časih ne samo družinam, ampak tudi samostojnim delavskim osebam. To dejstvo je tako priznано, da so se pritegnile k podelitvi draginskih doklad tudi samostojne osebe. To izrečno izjavlja n. pr. tudi c. kr. železniško ministrstvo v svojem zadnjem odloku z dne 2. novembra t. l. št. 38.312/4, da morajo tudi neoženjeni uslužbenci dobiti dvojno podporo, katera se dovoli v omenjenem odloku.

V tem, ko c. kr. glavnemu ravna-

teljstvu predlagamo našo prošnjo, upamo, da se bo to tudi dovolilo in beležimo itd.

Okno v svet.

Izpremenjena vlada. Cesar je 30. m. izdal lastnoročna pisma, s katerimi je odslovil notranjega ministra Heinolda, trgovskega ministra dr. pl. Schusterja in finančnega ministra dr. Engla. Za novega notranjega ministra je imenoval predsednika najvišjega računskega dvora Konrada princa Hohenlohe, za finančnega ministra guvernerja poštne hranilnice dr. Karola viteza Letha, za trgovskega ministra pa ravnatelja banke Avstrijskega kreditnega zavoda za trgovino in obrt na Dunaju dr. Aleksandra pl. Spitzmüllerja. Strogo vladni »Fremdenblatt« je ob tej priliki naglašal, da ostane Stürgkhova vlada vključ novim možem po svojem značaju in po svojih smereh to, kar je bila doslej: objektivno in pravično vladajoča uradniška vlada. Dunajski list »Neue Freie Presse« je ob tej priliki pisal: Zakaj se je nasproti občinstvu popustila vljudnost, da bi vsaj z nekaterimi besedami pojasnili razloge osebne izpremembe, je vprašanje, na katero danes ne smemo odgovoriti. O novih ministrih piše, da ne pride nobeden iz pisarn, kjer jim je življenje ptuje. »Arbeiter Zeitung« je pa pisala ob vladni izpremembi: Grof Stürgkh si je torej pridobil tri nove ministre. Celotni grof Stürgkh sam se ne odtegne vtisu, da se pričinja njegova vlada majati. Pojavlja se izrabljenost, dejanjem več ne zaupajo; lahko zato napoči trenutek, ko postane želja po novi, življenja krepki, ustvarjajoči vladni tako živa, da ne bo niti zadoščal obsežen aparat, s katerim razpolaga vlada, da potlači neljuba ji mnenja. Mi nismo nehvaležni. Celotna skromna izprememba ministrov se nam zdi boljša, kakor nobena. Zadoščenje bi bilo seveda še večje, če bi si pridržali tudi zopetno uporabo Hohenburgerja.

Princ Hohenlohe, novi notranji minister, zanima med novimi ministri najbolj. Princ je zelo priljubljen tudi med nami Slovenci. Priljubljen je tudi med delavstvom. Med Slovenci! Bil nam je pravičen, ko je služboval kot cesarski namestnik v Trstu. Govori izvrstno slovensko nekoliko s hrvaškim naglasom. Na težavnem mestu v Trstu je dobro vladal, seveda trpeti in gledati ni smel in mogel iredentnega dela v tržaški občini. Nastopil je proti tržaškimi magistratnim uradnikom laškimi državljanom in je moral zato odstopiti. Med delavci. Znano je o njem, da zelo pravično in pošteno sodi o delavskih težnjah in o delavskih razmerah, kar je večkrat že tudi dejansko dokazal.

Kmet in delavec.

V glasilu krščanske zveze krščanskih tvorniških, prometnih in pomožnih delavcev v Nemčiji »Gewerkschaftsstimme« čitamo:

V boju proti oduševanju z živili so se krepko prerekali producenti in konzumenti. Vsaka stranka poizkuša dokazati, da se nahaja vsled vojske v težavnem položaju. Pred vsem: vojska je nesreča vsem delom. Malo pomaga če poizkuša ta ali ona stranka dokazati, če in v koliko je oškodovana po vojski. Merodajno je marveč v sedanjem trenutku, komu se godi slabejše, producentu ali konzumentu in kdo potrebuje največjo skrb. V »Westdeutsche Arbeiter Zeitung« izvaja nekdo, ki ni prizadet:

× × ×

Ni potrebno dokazovati, da je tisti na slabšem, ki ne more več zmagati najpotrebnejših življenjskih potrebščin. Najhujše, kar bi se bilo zgodilo, bi bilo, če bi se bil posrečil izstradalni načrt Angležev proti nam. Najhujše skrbi po-

Zaslepljenec.

»Milostljiva!... Vaša milost.... Prihajajo...«

»Izgubi se! Stran! Kaj hočeš?«

»Gospa!... Plemenita gospa!...«

Dovolite ubogemu možu... ničesar žalega Vam ne storim... popolnoma miren hočem biti... O dama moja!«

»Izpre—vodnik!« začne klicati gospa.

Kmet je dirjal v svoji zmedenosti zdaj na desno, zdaj na levo, planil zopet k dami in dejal s prosečim pogledom, upajoč, da jo omeči z ogovorom: »Madam!«

Črnolasi uradnik se je glasno zasmel, zaslišavši to, pa potegnil en kovček izpod klopi in zaklical iz svojega kota hipno učinkujoče besede: »Zlezi pod klop!«

Zgodilo se je, kakor da bi bil veter odpihnil kmeta. Čez eno sekundo je bilo videti samo še umazane, rumene škornje iz surovega usnja s preluknja-

nimi podplati, toda tudi noge so se skrčile in vse je izginilo pod klopjo.

V tem trenutku je pa tudi že zadenelo po vagonu: »Prosim, pripravite svoje vozne listke... Vozne list—ke!«

Ko je izprevodnik tako vpil, je vstopil molče kontrolor, jemal vozne listke, jih pogledoval ob svetilki in jih luknjaj s kleščami.

Tuk — tuk... so škrobotale klešče po tihem vozu, zunaj pa se je čulo drdranje in ropotanje tja v daljo bučnega vlaka. Izprevodnik pa je preiskaval tačas pod klopmi, po kotih s tako gorečnostjo, ki bi se izplačala pri važnejši zadevi. Že je mislil ubogi izselnik, da je iz nevarnosti. Črnolasi uradnik, ki je sedel resno in brezskrbno na svojem prostoru pa kadil s samozavestnim obrazom pri oknu svojo cigaro, je bil po videzu izprevodniku zadostna garancija za »javno vožnjo«; pod njegov sedež seveda ni pogledal.

»Gospoda mo—ja! Voz—ne list—ke! Imejte, prosim, pripravljene svoje voz-

ne listke, gospoda moja!« je donelo po tretjem oddelku vagona.

Tu pa se ni mogla dama, ki je željno pričakovala tega, da najdejo kmeta, dalje zdrževati, vstala je in odšla z odločnim obrazom proti vratom kupeja.

»Milostljiva gospa!... Ni lepo od Vas!« reče čemerno zroči kmet, ki je uganil njen namen.

Pa že je pričela z nežnim glaskom visoke gospe: »Gospod kontrolor! Pregledali ste enega potnika.«

Komaj je izrekla te besede, že je bil prizadevljivi izprevodnik zopet v vagonu in je zgrabil pod klopjo skritega potnika za nogo. Ljudje so sledili z zanimanjem vsej stvari. Celotni čez hrbtno steno zadnje klopi se je prikazal strogi uradni obraz kapitanskega čina in je sledil z zagubančenimi obrvmi dogodku.

»Ah... spravi se že enkrat vun!« je kričal izprevodnik in vlekel potnika brez voznega listka za nogo.

vzročajo vedno skrbi, kako naj se preživimo. Ne more se pa zdaj zatajiti dejstvo, da žive danes v resnih skrbih široki ljudski sloji do srednjih stanov, kako naj bi si preskrbeli potrebnih živil. Če ne moreš več zmagati najpotrebnejših stvari, osobito ne tega, kar potrebuješ, da se preživiš, potem je vse drugo manj hudo. Poljedelstvo ne pozna naravnostne skrbi, ker razpolaga kmet vedno s stvarmi, ki so potrebne, da se prehrani. Kmeta zato ni mogoče izstradati. Lahko se pa splazi strah lakote v stanovanje industrijskega prebivalstva. Zanikavati zato ne moremo, da so kmetje pred najhujšim bolj zavarovani, kakor delavci.

Gotovo se tudi ne more zanikati, da morajo kmetje težko delati posebno zdaj v vojski, ko tako primanjkujejo delovne sile. Ne sme se pa ceniti samo delo kot tako, marveč pred vsem, kaj da delo doseže. Tudi industrijski delavec izvede svoje dnevno delo, a ko se konča dan, je pa zaslužil ravno to, kar rabi, da se preživi. Kar zasluži na dan in kar poje, se pri njem večinoma vzravna. Kmetu pa, ko zaključi dan, ne ostane le, kar poje, marveč mu preostane še živež za prodajo. Vpoštevati se mora dalje, da so v mestu tudi sicer življenjske potrebe dražje kakor na deželi, n. pr. izdatki za stanovanja. Če se sicer s kmečke strani opozarja na nevarnosti bega z dežele, se je proti vedno opozarjalo, da je sijaj mestnega življenja le zunanji, da se živi na deželi vedno boljše in srečnejše in da se pride na kmetih z manj denarjem naprej kakor v dragem mestu.

Umevno je, da hočejo kmetje doseči povračilo pomnoženih produkcijskih izdatkov in da ne vidijo radi, če se znižajo njih dohodki. Škode nihče rad ne prenaša; a vojska prinaša povsod škodo. Milijonom rodbin se je znižal dohodek. Veliko rodbin nima sploh nobenega dohodka in se morajo z malenkostnimi podporami zadovoljiti. Beležiti morajo velike odpadke in izgube, ki ne bodo nikdar nadomešče-

ne. Z zasebno gospodarskega stališča in v rednih časih morebiti drži, če pravijo: Podražila se je produkcija in hočemo zato odškodnino! A nimajo li tudi delavci prav, če pravijo: »Naše življenje se je podražilo, ne moremo več izhajati; kdo nam pa pomaga? Vojska zahteva žrtve od vseh, a žrtve se morajo razdeliti na vse rame enako. Nihče v sedanjem času splošnih žrtev nima brezpogojno pravice, da bi bil do vinarja oškodovan, da bi zahteval vojne odškodnine ali še posebno vojne dobičke.

× × ×

Industrijski delavec, ki je pozvan na vojsko, mora prenesti velike odpadke zaslužka, ki mu jih nihče ne vrne. Veliko malih obrtnikov v mestih izgubi vsled poziva pod orožje popolno svoj obstoj in si bodo po vojski težko pomagali. V kmetijstvu o takem uničenju ne more biti niti govora, ker tvorita zemlja in zemljišče najvarnejši temelj obstoja, ki se ne uniči. S poljedelske strani same se je to prejšnje čase tudi vedno naglaševalo in se je zahtevalo, da mora biti radi varnosti posestva na kmetih deželni hipotekarni kredit vedno najcenejši. Vpoštevati se tudi mora, da se poljedelstvo tudi v močevi odsotnosti vzdržuje, ker kmetica vedno tudi v gospodarstvu sodeluje in zamore zato dalje voditi gospodarstvo. Pri industrijskem delavcu in v mestu delo ženske v taki primeri ni mogoče. Le v najredkejših slučajih more kaj zaslužiti, a zaslužek pač ne nadomesti, kar je zaslužil mož. Največ slučajev je pa takih, da domače delo v rodbini brani delavčevi ženi, da bi šla za zaslužkom.

Industrijski delavci imajo pravico, da so tudi med vojsko preskrbljeni z živili. Prej se je namreč vedno trdilo, da so carine na kmečke pridelke ravno zato potrebne, da se preskrba ljudstva zagotovi tudi za čas vojske. To zagotovilo je soodločevalo, da so tudi industrijski delavci dovoljevali in nosili v letih miru bremena carine v varstvo

kmečkih pridelkov. Prej se je na kmečki strani vedno trdilo: Ne potrebujemo uvoza iz inozemstva, pridelamo sami dovolj, obrambna carina ne podraži poljedelskih pridelkov. Čudno se zato danes čuje, ker isti kmečki kraji trde, da draginjo popolnoma pojasnjuje vojno stanje in da jo povzroča predvsem inozemska zaprtija. Kmetje torej sami pripoznavajo, da se ne more pogrešati uvoz. Reči se mora: Čim bolj so poskočile cene, odkar so zaprte meje, tembolj je dokazana potreba uvoza iz inozemstva. Dalje morajo kmetje tudi pomisliti: Čim višje so cene živil, tembolj se poviša tudi izdelovanje v industriji in temdražje plačujejo zato tudi kmetje svoje industrijske potrebščine: železo, stroje, obleko, obutev.

Takrat, ko se je nahajalo poljedelstvo v sili in ko se je zahtevalo varnostnih carin, so delavska glasila (tudi naš list je bil med njimi. Op. ur. »Naše Moči«) svojim bralcem pojasnjevala, s kakšnimi težavami se mora boriti kmet in jih pozivala, naj pomagajo kmetu v njih bedi. Danes se nahaja delavstvo v slabem položaju. Kje pa dobiš zdaj kako kmečko glasilo, ki bi pravično poučevalo kmete o težavnem položaju delavskega stanu in jih pozivalo, naj se ozirajo na revščino delavstva. Članki kmečkih glasil marveč izvajajo: Nam kmetom se godi najslabše! Največ žrtev prinašamo! Vedno nas oškodujejo in odlikujejo druge! Končno verujejo še kmetje sami, da se jim najslabše godi. Ne umevajo zakona, ne vidijo revščine in bede in težave drugih stanov radi takih pretiranih člankarjev. (Tudi pri nas na Slovenskem se prepeva pesem o revščini kmeta, dasi ni bilo na deželi še nikdar toliko denarja, kolikor ga je zdaj in dasi se ni nosilo na deželi še nikdar toliko denarja v hranilnice, kolikor ga vlagajo zdaj. Op. ur.)

Kako zavajajo kmete njih glasila, dokazuje list »Rheinischer Bauer« (Porenski kmet) v članku »Kmetijstvo in cene živilom«. Člankar najbrže ne ve, da kadar se ponuja malo živil, se vedno močno zanje povprašuje in da se živila najbolj zahtevajo v časih lakote in da se ravno v takih časih ponujajo najvišje cene, da se ljudje sploh morajo preživeti. Za prehrano se mora zbrati denar če tudi morajo zaostati potrebni izdatki za stanovanje in za obleko. Kdor ne plača živil, jih ne dobi. Člankar pa suho piše: »Ljudje v mestih imajo dovolj denarja in zato že lahko plačajo višje cene.« Če kmetje kaj takega čitajo, si morajo seveda misliti, zakaj naj bi ne stavili visokih cen.

Jasno je, da po taki poti ni mogoč miren sporazum med mestom in deže-

»Vaša milost,« je šepetal kmet, ne da bi zlezel izpod klopi.

»Nu... nu!« Pa če ti pravim, da se spravi izpod klopi!« je vpil izprevodnik razhujeno. »Le urno!«

Zmršena, težko sopeča se je prikazala suha, žalostna postava izpod klopi in se vzravnila. Kontrolor je motril s trudnim, napol zaničljivim izrazom bedno osebo.

»Vozni listek!« priganja izprevodnik.

»Vaša milost!... Izgubil sem ga...

»Vaša milost!... Izgubil sem jo... Bog mi je priča... O nebesa!...«

»Kje si vstopil?« se zadere razlobljeno nad njim izprevodnik.

»Vaša milost!... Usmiljeni oče! Šele na zadnji postaji... Toda vozni listek sem izgubil, in iz strahu sem se... tu... pod klop...«

In kmet se je posilil k usmiljivemu smehljaju, kakor bi bil smatral sam ta dogodek za skrajno smešen.

Kontrolor je molčal.

»Laže! Laže!« vikne dama in za-

tegne obras v koketno grimaso. »Že dolgo se vozi na ta način. Ali naj človek zaupa takim ljudem? Lahko krade... ubije koga!«

V tem trenutku se razleže žvižg lokomotive, in vlak opočasne svojo hitrico.

»Mar—rš na postajo!« odredi izprevodnik in začne priganjati kmeta k ročnosti.

Kontrolor se poklone s prisiljeno vljudnostjo dami, kar jo je pa ob ponizanju njene duše presenetilo, in se odstrani.

Ljudje so se živahno razgovarjali o dogodku. Nekateri so se ogorčevali nad damo, drugi so se jezili nad kmetom. Le črnolasi uradnik, ki je sedel ločen, zavrt v oblake cigarnega dima, tam na svojem prostoru, se ni zmenil za zabavo. Zato pa je tudi samo on videl skozi okno na vlaku ob zapuščanju postaje, kako je odpeljal ob plapolajočem svitu plinovih svetilk visokorasel orožnik kmeta v notranje prostore temne postaje

Mnogi ne vedo, da je neredna potreba, zapecenost in zaprtje lahko vzrok glavobola, lenobe, utrujenosti in slabe volje. Takoj se počutimo bolj sveže, gibčne in delovljive, ako si oskrbimo olajšanje s Fellerjevimi nalahno odvajajočimi rabarbarjevimi kroglicami z znamko »Elsa-Pillen«. To izborno želodec krepčajoče in tek vzbujaajoče sredstvo zasluži na vsak način prednost pred drastično učinkujočimi odvajalnimi sredstvi, ki črevo slabe. Naroči se direktno 6 škatlic franko za 4 K 40 h pri lekarnarju E. V. Feller, Stubica, Elzatrž št. 264 (Hrvatska).

lo. Dokler kmete njih glasila popolno-
ma napačno poučujejo o dejanskih raz-
merah v mestu, toliko časa ni misliti,
da bi se kmetje ozirali na potrebe kon-
zumentov. Potrebno je zato, da kmeč-
ke organizacije svojo nalogo v resnej-
šem smislu izpolnjujejo. Posledice bi
bile pozneje sicer lahko hude in obžalo-
vanja vredne.

Drobiž.

— Razpust občinskega zastopa v
Idriji. Deželna vlada je v sporazumu z de-
želnim odborom sklenila razpustiti občin-
ski zastop v Idriji.

Rekvizicija žita na Ogrskem je spra-
vila na dan toliko prikritih zalog, da se je
glasom neke poluradne vesti množina raz-
položljivega žita podesetorila.

Izdajatelj Fran Ullreich, Dunaj. — Odgovorni
urednik Jože Gostinčar. — Tisk Kat. Tiskarne.

Pri glavobolu in bolečinah v obrazu uporabljajo
mnogi, kakor kažejo poročila v nad 100.000 zahvalnih
pismih, z najboljšim uspehom

blagodejno

vtiralno sredstvo, Fellerjev blagodišeči
rastlinski esenčni fluid z zn.

„Elsa-Fluid“

12 steklenic franko 6 kron, 24 steklenic franko
10 K 60 h. Lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsatrg
št. 264 (Hrvatska). Odvajajoče rabarbarske kroglice
z zn. „Elsa-Pillen“, 6 škatlic franko 4 K 40 k.

Gospodarska zveza v Ljubljani

ima v zalogi:

jedilno olje, riž, čaj, kakor tudi
vse drugo specerijsko blago.

Oddaja na debelo!

Za Ljubljano in okolico je otvorila

mesnico

v semenišču v Šolskem drevoredu

kakor tudi

specerijsko trgovino

na Dunajski cesti šte. 30.

Kdor pristopi kot član h „Gospodarski
zvezi“, dobi izkaznico, s katero ima pra-
vico do nakupa v mesnici in trgovini.

Najboljša in najcenejša zabava
v Ljubljani je v

Kino Central

v deželnem gledališču.

Obiskujte vedno »Kino Central«, kjer
se za mal denar dobi bogato razvedrilo!

Razširjajte med delavstvom Vaše glasilo
„Našo Moč“.

A. & E. SKABERNÉ, Mestni trg šte. 10

Velika zaloga manufakturnega blaga, različno
sukno za moške obleke, voleno blago, kakor
ševijoti, popelin, delen, itd. za ženske obleke. —
Perilno blago, cefirji, kambriki, batisti v bogati
izbiri. Različno platno in šifoni v vseh kako-
vostih in širinah; potrebšine za krojače in šivilje.
Flanelaste in šivane odeje, različne preproge za
postelje, kakor tudi cele garniture. — Novosti
v volnenih in svilenih robcih in šalih. Namizni
prti, servijeti in brisalke iz platna in damasta.
Priznana nizke cene!

Posebni oddelek za pletenine in perilo. Vse
vrste spodnje obleke za ženske in moške, kakor:
srajce, hlače, krila, bodisi iz šifona ali pa tudi
pletene iz volne ali bombaža. — Največja izbira
v nogavicah v vseh barvah kakor tudi v vseh
velikostih za otroke. — Predpasniki najnovej-
ših krojev iz pisanega blaga, šifona, listra in
klota. Stezniki ali moderci od najcenejših do naj-
finejših. Fini batistasti, platneni in šifonasti
žepni robci. — Zaloga gosjega perja in puha.
Vedno sveže blago!

Najboljša, najsigurnejša prilika za štedenje!

Ljudska Posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 6

prilike, v lastni hiši, nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkevijo
sprejema hranilne vloge in vloge v
tekočem računu, za katere jamčijo
ne samo njeni zadružniki, temveč tudi

cela dežela Kranjska

in jih obrestuje po

4³/₄ 0/0

brez kakega odbitka, tako da sprejme vlož-
nik od vsakih vložnih 100 kron čistih
obresti 4.75 kron na leto. Stanje vlog je
bilo koncem marca 1913 čez 22 milijonov
kron. Za nalaganje po pošti so poštnohra-
nilnične položnice brezplačno na razpolago.

Načelstvo.

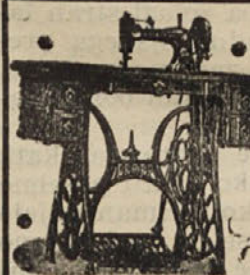
Bogata zaloga ženskih ročnih del in zraven
spadajočih potrebščin.

F. Meršol LJUBLJANA

Mestni trg 18.

Trgovina z modnim in drobnim blagom.
Velika izbor vezenin, čipk, rokavio,
nogavio, otroške obleke in perila, pasov,
predpasnikov, žepnih robov, ovrat-
nikov, zavratnic, volne, sukanca itd.

Predtiskanje in vezenje monogramov in
vsakovrstnih drugih risb.

Priporočamo cenjenemu ob-
činstvu edino domačo tvrdko

Ignac Vok

špecialna trgovina ši-
valnih strojev in koles
Ljubljana, Sodna ul. 6,

katera ima po ugodnih ce-
nah in obrokih od strokovna-
kov priznana najboljša šivalne
stroje v Evropi in to so PFAFF
v veliki izbiri in zalogi. 10letna pisarna garancija.
Pouk o vezenju vsak čas brezplačno. Pridni posredovalec se iščejo.